

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ
W WOJCIECHOWIE
W 2024 ROKU**

Wojciechów
2025

Zawartość sprawozdania

I. Podstawa prawna.

II. Zagadnienia wstępne.

III. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie.

IV. Charakterystyka zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

V. Informacja dotycząca realizacji programu „Posilek w szkole i w domu”.

VI. Informacja dotycząca realizacji przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram.

VII. Informacja dotycząca działań podejmowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie w związku z realizacją programu „Czyste powietrze”.

VIII. Informacja dotycząca pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

IX. Informacja dotyczącą realizacji dodatku węglowym, dodatku dla gospodarstw domowych, dodatku elektrycznego, refundacji podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych, bonu energetycznego, dodatku osłonowego.

X. Charakterystyka zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie wynikających z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

XI. Charakterystyka zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”.

XII. Charakterystyka zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny, o systemie oświaty oraz o dodatkach mieszkaniowych.

XIII. Charakterystyka zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

XIV. Charakterystyka zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

XV. Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie w 2024 roku.

XVI. Aktywność projektowo-konkursowa Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie.

XVII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie.

XVIII. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

XIX. Podsumowanie.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W WOJCIECHOWIE W 2024 ROKU

I. Podstawa prawna

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

II. Zagadnienia wstępne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Wojciechów, działającą na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

Celem działania Ośrodka Pomocy Społecznej jest organizacja i wykonywanie zadań własnych oraz zleconych z zakresu administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawami oraz innymi aktami prawnymi zgodnie z porozumieniami, umowami i decyzjami właściwych organów, a w szczególności wykonywania zadań wynikających z następujących przepisów:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
2. Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska.
3. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.
4. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.
5. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
6. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
7. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
8. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
9. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
10. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.
11. Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.
12. Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
13. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”.
14. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
15. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym.
16. Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.
17. Ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.
18. Ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.
19. Ustawa z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.
20. Uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje także zadania przekazane do realizacji mocą uchwał Rady Gminy Wojciechów oraz na podstawie upoważnień Wójta Gminy Wojciechów.

III. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie

Kadrę realizującą powyższe działania tworzy dziewięciu dwunastu pracowników zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wojciechowie w tym:

- **Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej.**
- **Inspektor ds. świadczeń rodzinnych.**
- **Konsultant ds. świadczeń.**
- **Główny księgowy.**
- **Asystent rodziny.**
- **Pracownicy socjalni (3 etaty).**
- **Animator Klubu Seniora.**
- **Asystent Osoby Niepełnosprawnej.**
- **Opiekunka środowiskowa.**
- **Woźna.**

IV. Charakterystyka zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie wynikających z ustawy o pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa powyżej przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Pomoc społeczna świadczona jest zatem na zasadzie pomocniczości polegającej na obowiązku państwa udzielenia obywatelowi pomocy w przezwyciężeniu trudnej sytuacji materialnej, w jakiej się znajduje on lub jego rodzina. Przywołany obowiązek państwa nie jest jednak bezwzględny, nie można go sprowadzać do konieczności wyręczenia jednostki

w zadaniach, które może ona zrealizować samodzielnie. Pomoc społeczna powinna zostać udzielona dopiero wtedy, gdy jednostka lub rodzina po wykorzystaniu swoich uprawnień, zasobów i możliwości przestaje być samowystarczalna.

Ponadto podkreślić należy, iż pomoc społeczna udzielana jest osobom i rodzinom, które spełniają jednocześnie dwa kryteria, a mianowicie: kryterium dysfunkcji, o którym mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, oraz kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 wyżej rzeczonej ustawy, ustalone dla osoby w rodzinie na kwotę **823 zł miesięcznie**, a dla osoby samotnie gospodarującej na kwotę **1010 zł miesięcznie**.

Pomoc społeczna polega w szczególności na: przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb. Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą. Pomoc społeczna udzielana jest w ramach zadań własnych o charakterze obowiązkowym, nieobowiązkowym oraz realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2024 roku w ramach realizacji zadań własnych i zleconych pomocy przyznano **188** rodzinom oraz **432** osobom w tych rodzinach w tym **168** osób otrzymał pomoc pieniężną. Natomiast wsparciem w formie niepieniężnej objęto **215** osób.

Pomoc w postaci pracy socjalnej objęto wszystkich klientów pomocy społecznej.

Analiza udzielonych świadczeń:

1. Zasiłek stały: otrzymywało 32 osób, w tym 27 osób samotnie gospodarujących i 5 osób w rodzinach. Wypłacono łącznie 271 świadczeń w tym 232 świadczeń dla osób samotnie gospodarujących i 39 świadczeń dla osób w rodzinach. Łączna kwota wypłaconych świadczeń w 2024 roku wyniosła: **246 766 zł**.
2. Zasiłek okresowy: przyznano 68 osobom i rodzinom w tym 138 osobom w rodzinach. Wypłacono łącznie 445 świadczeń. Łączna kwota wypłaconych świadczeń w 2024 roku wyniosła: **215 989 zł**.
3. Pomocy rzeczowej w formie posiłków realizowanych dla uczniów w szkołach i dla innych osób: przyznano 215 osobom i rodzinom w tym 344 osobom w rodzinach. Zrealizowano łącznie 24 266 świadczeń (liczba posiłków). Łączna wartość świadczeń w 2024 roku wyniosła: **291 199 zł**.
4. Usługi opiekuńcze: przyznano 23 osobom w rodzinach. Liczba zrealizowanych świadczeń 20 817 (godzin usług). Łączna kwota realizacji świadczeń w 2024 roku wyniosła: **435 566 zł**.
5. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd: przyznano 1 osobie. Liczba zrealizowanych świadczeń 12. Łączna kwota realizacji świadczeń w 2024 roku wyniosła: **3 000 zł**.

6. Zasiłek celowy i specjalne zasiłki celowe: przyznano 120 osobom i rodzinom w tym 218 osobom w rodzinach. Wyplacono łącznie 120 świadczeń. Łączna kwota wypłaconych świadczeń w 2024 roku wyniosła: **210 346 zł.**
7. Dom pomocy społecznej: liczba osób umieszczonych 8. Wyplacono łącznie 90 świadczeń. Łączna kwota wypłaconych świadczeń w 2024 roku wyniosła: **380 054.**
8. Praca socjalna: liczba korzystających rodzin 206 w tym 548 osób w rodzinach.

Powody przyznania pomocy (z uwzględnieniem, iż w przypadku jednej rodziny może być kilka powodów przyznania pomocy):

1. Ubóstwo: 108 rodzin i 217 osób w rodzinach.
2. Potrzeba ochrony macierzyństwa: 62 rodzin i 257 osób w rodzinach.
3. Bezrobocie: 75 rodzin i 161 osób w rodzinach.
4. Niepełnosprawność: 50 rodziny i 67 osób w rodzinach.
5. Długotrwała lub ciężka choroba: 121 rodzin i 201 osoby w rodzinach.
6. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego: 2 rodziny i 6 osób w rodzinach.
7. Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego: 3 rodziny i 3 osoby w rodzinach.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną:

1. Rodziny ogółem: 188 w tym osób w rodzinach 432.
2. Osoby samotnie gospodarujące: 91.
3. Rodziny dwuosobowe: 27 w tym 54 osób w rodzinach.
4. Rodziny trzyosobowe: 25 w tym 75 osób w rodzinach.
5. Rodziny czterosobowe: 20 w tym 80 osób w rodzinach.
6. Rodziny pięciosobowe: 18 w tym 90 osób w rodzinach.
7. Rodziny sześćosobowe i więcej: 7 rodziny w tym 42 osób w rodzinach.
8. Rodziny z jednym dzieckiem: 29.
9. Rodziny z dwojgiem dzieci: 36.
10. Rodziny z trojgiem dzieci: 17.
11. Rodziny z czworgiem dzieci i więcej: 4.
12. Rodziny niepełne ogółem: 21.
13. Rodziny emerytów i rencistów: 52 w tym 89 osób w tych rodzinach.

V. Informacja dotycząca realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2024 rok:

Przyjęty przez Radę Ministrów wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2023-2027 przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzielaniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w szczególności dla: dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole

podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym. Warunkiem pełnego korzystania ze wsparcia przewidzianego wieloletnim programem wspierania finansowego gmin jest przyjęcie przez gminę odpowiednich uchwał. Dzięki przyjętym i obowiązującym na terenie gminy rozwiązaniom możliwe było w 2024 roku dożywianie 169 dzieci w szkołach na terenie gminy Wojciechów oraz innych uczęszczających do szkół ponadpodstawowych oraz 6 osoby dorosłe – koszt realizacji tego zadania wyniósł **265 020 zł** (pełne koszty realizacji posiłków wraz ze środkami własnymi przeznaczonymi na ten cel).

VI. Informacja dotycząca realizacji przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2024

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie w 2024 roku we współpracy z Lubelskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża prowadził dystrybucję żywności dla mieszkańców gminy Wojciechów. Z pomocy żywnościowej mogły korzystać osoby posiadające aktualne skierowania wydane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, których dochód nie przekraczał kwoty 1500 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz rodziny, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 1940,00 zł miesięcznie. W ramach realizacji programu z pomocy żywnościowej skorzystało 183 osób z terenu gminy. Wydano **6 049 kg** żywności o łącznej wartości **37 808 zł**.

VII. Informacja dotycząca działań podejmowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie w związku z realizacją programu „Czyste powietrze” w 2024

Nadrzędnym celem programu „Czyste powietrze” jest walka ze smogiem. Choć zanieczyszczenie powietrza w Polsce ma wiele źródeł, podstawową przyczyną smogu jest tzw. niska emisja, czyli szkodliwa działalność sektora komunalno-bytowego oraz transportu spalinowego. Dominującą rolę w tworzeniu smogu odgrywają nieekologiczne piece grzewcze w domach jednorodzinnych oraz kotłownie węglowe. Do zanieczyszczeń obecnych w niskiej emisji można zaliczyć m.in. dwutlenek węgla, tlenek węgla, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, tlenki azotu, dwutlenek siarki, pyły zawieszone i inne szkodliwe substancje. Program „Czyste powietrze” jest pierwszą ogólnokrajową inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków oraz dokonać wymiany starych, wysokoemisyjnych kotłów węglowych na ekologiczne źródła energii.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie uczestniczy w realizacji programu poprzez wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, które niezbędne jest do złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu lub wojewódzkiego funduszu

ochrony środowiska. W 2024 roku wydano **135** zaświadczeń wymaganych do złożenia wniosku o podwyższone finansowanie wymiany źródeł ciepła lub termomodernizacji budynku mieszkalnego.

VIII. Informacja dotycząca pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostały usankcjonowane w postaci aktu prawnego i niektóre zadania z tym związane przekazane zostały również gminom.

Łącznie na wsparcie dla obywateli Ukrainy w 2024 roku głównie na finansowanie świadczeń rodzinnych wydatkowano **94 628 zł**.

IX. Informacja dotycząca realizacji dodatku węglowym, dodatku dla gospodarstw domowych, dodatku elektrycznego, refundacji podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych, bonu energetycznego, dodatku osłonowego

Dodatek węglowy oraz inne formy wsparcia w tym dodatek osłonowy oraz bon energetyczny są świadczeniami wprowadzonym w związku ze wzrostem kosztów paliw i nośników energii. Wprowadzenia tych świadczeń miało minimalizować skutki kryzysu energetycznego oraz stanowić odciążenia dla gospodarstw domowych, które najbardziej odczuwają wzrost cen.

W ramach realizacji dodatku węglowego, dodatków dla gospodarstw domowych, tytułu ogrzewania drewnem kawałkowym, gazem LPG, olejem opałowym, peletem drzewnym lub biomasą, dodatku elektrycznego oraz refundację VAT dla odbiorców paliw gazowych w lat **2022-2024** rozpatrzono **4145** wniosków.

X. Charakterystyka zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie wynikających z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 26,28,28a,28b w zw. z art. 79 ust. 1 wyżej rzeczonyj ustawy zobowiązany jest do opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% podstawy wymiaru składki, na ubezpieczenie zdrowotne za osoby: 1) pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. 2) osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, przyznane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. 3) osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, przyznane na podstawie

przepisów o świadczeniach rodzinnych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. 4) osoby pobierające zasiłek dla opiekuna, przyznany na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Z powyższego tytułu OPS Wojciechów w 2024 roku opłacił składki na ubezpieczenie zdrowotne dla kilkudziesięciu osób w łącznej kwocie **105 757 zł**.

XI. Charakterystyka zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie z upoważnienia Wójta Gminy Wojciechów realizuje zadania przewidziane w powyższych ustawach jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, których realizacja łącznie z kosztami ich obsługi jest finansowana w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Świadczeniami rodzinnymi - w rozumieniu powyższej ustawy są:

1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, który ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.
2. Świadczenia opiekuńcze w tym:
 - a) zasiłek pielęgnacyjny – przysługuje w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.
 - b) specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne – przysługuje z tytułu nie podejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1000 zł na jedno dziecko.

Zasiłek dla opiekuna - przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 lipca 2013 r.

Analiza zadań w zakresie realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów w 2024 roku:

1. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami.
 - a) Liczba osób którym przyznano decyzją zasiłki rodzinne wraz z dodatkami: 450.
 - b) Liczba wypłaconych świadczeń: 6812.
 - c) Liczba rodzin którym przyznano świadczenia: 291.
 - d) Liczba osób w rodzinach: 772.
 - e) Liczba dzieci w rodzinach: 328.
 - f) Łączna kwota wydatkowanych środków na wypłatę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami: **3 640 171 zł.**
2. Zasiłki pielęgnacyjne.
 - a) Liczba osób uprawnionych do zasiłku pielęgnacyjnego: 143.
 - b) Liczba wypłaconych świadczeń: 1584.
 - c) Liczba rodzin: 133.
 - d) Łączna kwota wydatkowanych środków: **341 890 zł.**
3. Świadczenie pielęgnacyjne.
 - a) Liczba osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego 80.
 - b) Liczba wypłaconych świadczeń: 903.
 - c) Liczba rodzin: 80.
 - d) Liczba osób w rodzinach: 189.
 - e) Liczba dzieci w rodzinach: 59.
 - f) Łączna kwota wydatkowanych środków na wypłatę świadczenia pielęgnacyjnego: **2 688 960 zł.**
4. Specjalny zasiłek opiekuńczy.
 - a) Liczba osób uprawnionych do specjalnego zasiłku opiekuńczego: 5.
 - b) Liczba wypłaconych świadczeń: 52.
 - c) Liczba rodzin: 5.
 - d) Liczba osób w rodzinach: 13.
 - e) Liczba dzieci w rodzinach: 1.
 - f) Łączna kwota wydatkowanych środków na wypłatę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami: **32 240 zł.**
5. Zasiłek dla opiekuna.
 - a) Liczba osób uprawnionych do zasiłku dla opiekuna: 4.
 - b) Liczba wypłaconych świadczeń: 23.
 - c) Liczba rodzin: 3.
 - d) Liczba osób w rodzinach: 8.
 - e) Liczba dzieci w rodzinach: 0.
 - f) Łączna kwota wydatkowanych środków na wypłatę zasiłków dla opiekuna: **14 260 zł.**
6. Świadczenia opiekuńcze łącznie.
 - g) Liczba osób uprawnionych do świadczenia opiekuńczego: 189.
 - h) Liczba wypłaconych świadczeń: 2562.
 - i) Liczba rodzin: 184.

- j) Liczba osób w rodzinach: 308.
- k) Liczba dzieci w rodzinach: 60.
- l) Łączna kwota wydatkowanych środków na wypłatę świadczenia: **3 077 351 zł.**
- 7. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka.
 - a) Liczba osób którym przyznano decyzją zasiłki rodzinne wraz z dodatkami: 16.
 - b) Liczba wypłaconych świadczeń: 15.
 - c) Liczba rodzin którym przyznano świadczenia: 15.
 - d) Liczba osób w rodzinach: 73.
 - e) Liczba dzieci w rodzinach: 40.
 - f) Łączna kwota wydatkowanych środków na wypłatę świadczenia: **15 000 zł.**
- 8. Świadczenie rodzicielskie.
 - g) Liczba osób którym przyznano decyzją zasiłki rodzinne wraz z dodatkami: 14.
 - h) Liczba wypłaconych świadczeń: 94.
 - i) Liczba rodzin którym przyznano świadczenia: 12.
 - j) Łączna kwota wydatkowanych środków na wypłatę świadczenia: **87 208,50 zł.**

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - dostarczanie środków utrzymania osobom, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, a w szczególności dzieciom, jest w pierwszej kolejności obowiązkiem wskazanym w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym członków ich rodziny, konstytucyjna zasada pomocniczości nakłada na państwo obowiązek wspierania jedynie tych osób ubogich, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji, wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów należy łączyć z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji, czemu służyć ma przede wszystkim realizacja ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Powyższa ustawa określa zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji oraz działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

W 2024 roku wydano **17** decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznając świadczenie **17** osobom uprawnionym na łączną kwotę **88 158 zł.**

Ponadto podejmowano następujące działania wobec **18** dłużników alimentacyjnych: przeprowadzano wywiady alimentacyjne, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbierano od dłużników oświadczenia majątkowe oraz informowano dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Przekazywano komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - celem świadczenia wychowawczego „500+” jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom, o których mowa w ust. 2, do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie. W 2024 roku wychowawcze w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wypłacono 105 świadczeń wychowawczych na łączną kwotę **50 725 zł.**

Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” – realizację powyższej ustawy dokonuje się poprzez wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego w kwocie 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie, dotyczące ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, potwierdzone w zaświadczeniu lekarza ubezpieczenia zdrowotnego. W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie dokonał wypłaty jednego świadczenia „Za życiem” w łącznej kwocie **4 000 zł** dla jednej rodziny.

XII. Charakterystyka zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny, o systemie oświaty oraz o dodatkach mieszkaniowych

Realizacja zadań wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny - związanych z przyznaniem Karty należy do zadań z zakresu administracji rządowej. Koszt realizacji ustawy przez gminy związany z przyznaniem Karty jest finansowany ze środków budżetu państwa. Kartę przyznaje wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej. Wójt Gminy Wojciechów upoważnił w tym zakresie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie, do realizacji zadań wynikających z powyższej ustawy.

Uprawnienia przysługujące osobom posiadającym ważną Kartę polegają na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

W 2024 roku na terenie gminy Wojciechów Kartę Dużej Rodziny posiadało **1001** osób w tym **134** osobom wydano Kartę po raz pierwszy.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o systemie oświaty - stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe, jeżeli dochód na osobę w rodzinie ucznia

nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego 823 zł miesięcznie. Rada gminy może upoważnić kierownika ośrodka pomocy społecznej do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym.

W 2024 roku w ramach pomocy materialnej dla uczniów realizowanej na podstawie ustawy o systemie oświaty stypendia szkolne otrzymało **83** uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych zamieszkujących na terenie gminy Wojciechów. Koszt realizacji powyższego zadania wyniósł: **63 728 zł**.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o dodatkach mieszkaniowych – dodatek mieszkaniowy, przysługuje: 1) najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych. 2) osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego. 3) osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych. 4) innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem. 5) osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny. Dodatek mieszkaniowy przysługuje na podstawie tylko jednego z powyższych tytułów. Ponadto dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

XIII. Charakterystyka zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie/domowej oraz z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Przemoc w rodzinie, należy rozumieć jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc w rodzinie może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań agresywnych, o dużej szkodliwości społecznej. Ponieważ prowadzi ona do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, bardzo często tragicznych w skutkach, zarówno pod względem psychologicznym jak również w skrajnych przypadkach prowadzić może, do poważnych obrażeń ciała, a nawet zabójstw. Przemocy w rodzinie nie jest także zjawiskiem marginalnym i może występować w każdej rodzinie, nawet w takiej, która z pozoru nie wykazuje żadnych zaburzeń w codziennym funkcjonowaniu. Podkreślenia wymaga również fakt, iż znęcanie się nad osobami najbliższymi jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, które powoduje u osób nim dotkniętych powstanie, często na całe życie silnych doświadczeń traumatycznych. Dlatego tak ważne jest przeciwdziałanie niekorzystnym

skutkom, jakie powstać mogą w związku ze stosowaniem przemocy, czemu służyć ma realizacja niniejszego programu.

Szacowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne, gdyż towarzyszą jej zachowania nieakceptowane społecznie i z tego powodu bardzo często ukrywane, w szczególności przez osoby jej doświadczające. Jednakże wskazać należy, iż skala przemocy w rodzinie na terenie gminy Wojciechów, może być znaczna i dotyczyć może, nawet kilkuset mieszkańców.

W 2024 roku Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowano był głównie w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele następujących instytucji i podmiotów: 1) Sądu Rejonowego w Opolu Lubelskim. 2) Komisariatu Policji w Bełżycach. 3) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Bełżycach. 4) Stowarzyszenia Rozwoju i Promocji Wsi Maszki – Publiczna Szkoła Podstawowa w Maszkach. 5) Zespołu Szkół w Wojciechowie. 6) Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie. 7) przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wojciechowie.

W 2024 roku Zespół Interdyscyplinarny odbył **6** posiedzenia. Ponadto powołano do działania **15** diagnostyczno-pomocowych, które odbyły **81** spotkań. Pomocą objęto **15** rodzin z terenu gminy Wojciechów w tym **42** osób w tych rodzinach z tego **14** kobiet oraz **25** dzieci.

W związku z zaprzestaniem stosowania przemocy lub z uwagi na brak zasadności podejmowania dalszych działań zakończono **9** procedur Niebieskie Karty. W związku z prowadzeniem procedury w razie powzięcia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie sporządzano do Prokuratury Rejonowej w Opolu Lubelskim zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz jeżeli zaszła taka potrzeba formułowano również wnioski o przymusowego leczenia odwykowego osób podejrzanych o stosowanie przemocy. Wnioskowano do Komisariatu Policji w Bełżycach prośby o monitorowanie bezpieczeństwa osób narażonych na przemoc w rodzinie. Dodatkowo w ramach prac Zespołu udzielano także ofiarom przemocy w rodzinie pomocy w postaci: porad prawnych, psychologicznych, wsparcia materialnego i rzeczowego w zależności od występujących potrzeb. Podejmowano w stosunku do sprawców przemocy działania w kierunku zaprzestania przez nich przemocy w szczególności poprzez informowanie o konsekwencjach prawnych i psychologicznych stosowania przemocy. Zespół Interdyscyplinarny oprócz przedstawicieli instytucji będących w jego składzie, współpracował również z innymi instytucjami m.in., z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Bełżycach, Punktem Konsultacyjnym ds. Uzależnień w Wojciechowie, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Bychawie oraz Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie. Koszt realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz powyższego programu w 2024 roku wyniósł: **6 207 zł.**

XIV. Charakterystyka zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny która jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w jego życiowym doświadczeniu i która powinna zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne i harmonijny rozwój. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i bardzo często postępowanie na całe życie. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje ma ona prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa, a instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań zaradczych. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną rodziny. Ponadto powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotymowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziców w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie, temu służyć ma m.in. realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Jak wynika to z analizy posiadanych danych w 2024 roku 8 rodziny i 46 osoby w tych rodzinach skorzystało ze świadczeń z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, co stanowi około 5% ogółu powodów korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej. Te dane pokazują, że liczba rodzin które mogą być potencjalnie zagrożone niewywiązywaniem się ze swoich obowiązków opiekuńczo – wychowawczym jest stosunkowo duża i dotyczyć może znacznej liczby mieszkańców gminy Wojciechów. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że w rodzinach nie objętych systemem pomocy społecznej mogą również występować problemy natury opiekuńczej, co w znaczący sposób może powiększać powyżej przedstawione dane. To wszystko sprawia, iż zasadnym jest wprowadzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w zakresie ustalonym powyższą ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego. W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy oraz dokonuje analizy sytuacji rodziny, i jeżeli z przeprowadzonej analizy, wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje, o to do kierownika ośrodka pomocy społecznej, który po otrzymaniu takiego wniosku i uznaniu go za uzasadniony przydziela rodzinie asystenta rodziny.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności: 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy

zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych. 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych. 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi. 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin. 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej. 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych. 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych. 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci. 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną. 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku. 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną. 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach. 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. W 2024 roku asystent rodziny zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wojciechowie podejmował powyższe działania we wskazanej formie i przewidzianej ku temu procedurze dla **8** rodzin. Dodatkowo gmina Wojciechów ponosiła koszty utrzymania dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej. Łączna kwota realizacji zadań wynikających z ustawy w 2024 roku wyniosła: **186 005 zł**.

Gminny Program Wspierania Rodziny realizowany był poprzez podejmowanie następujących działań: 1) objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w formie ciepłych posiłków, na terenie placówek oświatowych do których uczęszczają uczniowie z terenu gminy Wojciechów oraz dofinansowanie innych wydatków związanych z dożywianiem dzieci i młodzieży przebywających w szkołach lub placówkach innego rodzaju poza terenem gminy Wojciechów. 2) monitorowanie sytuacji bytowej, zdrowotnej, materialnej, edukacyjnej dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym lub innymi patologiami społecznymi poprzez kontakt i współpracę z podmiotami i instytucjami z gminy Wojciechów jak również z terenu innych gmin. 3) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom na podstawie: a) ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków i innych świadczeń materialnych i rzeczowych. b) ustawy o świadczeniach rodzinnych. c) ustawy o systemie oświaty na pokrycie kosztów związanych z procesem edukacji. d) ustawy o dodatkach mieszkaniowych. e) na podstawie innych ustaw i programów. 4) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodzin, pedagoga szkolnego oraz przedstawicieli innych zawodów

kontaktujących się z rodziną. 5) udzielanie w ramach posiadanych własnych uprawnień i możliwości wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem jak również korzystanie w tym zakresie ze specjalistycznej pomocy fachowców i instytucji zewnętrznych. 6) podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców. 7) organizowanie porad, szkoleń i spotkań informacyjnych służących doskonaleniu systemu współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się pracą z rodziną. 8) umożliwianie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystenta rodziny, poprzez udział w warsztatach, szkoleniach, kursach i innych formach edukacyjnych. 8) monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny. 9) zachęcanie dzieci z rodzin wieloprotymowych do uczestnictwa w dodatkowych zajęciach szkolnych organizowanych przez placówki edukacyjne. 10) wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dzieci. 11) profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami.

W ramach realizacji programu współpracowano z:

- placówkami oświatowymi,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Bełżycach,
- Sądem Rejonowy w Opolu Lubelskim,
- Kuratorami zawodowi i społeczni,
- Komisariatem Policji w Bełżycach,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wojciechowie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lublinie,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Lublinie,
- niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej,
- organizacjami pozarządowymi,
- parafiami,
- Zespołem Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Punktem Konsultacyjnym do spraw uzależnień,
- Gminnym Ośrodkiem Kultury,
- świetlicami środowiskowymi.

XV. Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie w 2024 roku

Tabela nr 1 zadania własne

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	Opis
85202	380.054,08	380.054,08	Domy pomocy społecznej
4330	380.054,08	380.054,08	częściowa odpłatność za pobyt w Domu pomocy społecznej dla 7 mieszkańców naszej gminy.
85205	6.207,99	6.207,99	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
4210	3.000,00	3.000,00	Zakup materiałów i wyposażenia
4300	3.000,00	3.000,00	Zakup usług pozostałych
4700	207,99	207,99	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej
85213	20.230,00	19.930,86	Składki na ubezpieczenie zdrowotne
4130	20.230,00	19.930,86	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za niektóre osoby pobierające zasiłek stały (składki opłacane za 27 osoby).
85214	426.413,72	426.334,46	Zasiłki i pomoc w naturze
3110	426.413,72	426.334,46	Wypłata zasiłków okresowych na kwotę 215.988,74 zł – skorzystało 68 rodzin, zasiłki celowe na kwotę 210.345,72 zł - skorzystało 120 rodzin.
85216	249.298,00	246.765,60	Zasiłki stałe
3110	249.298,00	246.765,60	Wypłata zasiłków stałych dla 32 osób
85219	953.906,90	936.115,35	Ośrodki pomocy społecznej
3020	3.000,00	3.000,00	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń-ekwiwalent za pranie odzieży dla pracowników socjalnych
4010	664.851,51	651.875,70	Wynagrodzenia osobowe pracowników OPS oraz wypłata dodatków dla pracowników socjalnych pracujących w terenie.

4040	41.501,55	41.501,55	Dodatkowe wynagrodzenie roczne dla pracowników OPS
4110	118.712,53	116.478,09	Składki na ubezpieczenie społeczne
4120	16.672,68	14.694,52	Składki na Fundusz Pracy
4210	24.000,00	24.000,00	Zakup materiałów biurowych, druków, środków czystości do łazienki, akcesoria komputerowe, tonery, publikacje merytoryczne
4270	7.441,50	7.441,50	Remont pomieszczenia biurowego
4280	813,00	813,00	Badania okresowe pracowników OPS
4300	37.558,50	36.955,36	Oплата za przesyłki listowe, prowizja bankowa, porto od nadawanych przekazami pocztowymi świadczeń z pomocy społecznej, оплата за надзор эксплуатационный programu księgowego, usługi funkcji IOD, оплата за usługi informatyczne, оплата за надзор эксплуатационный nad programem księgowym, оплата за доступ do serwisu lex
4360	4.242,42	4.242,42	Oplaty za połączenia telefonii stacjonarnej (rozmowy telefoniczne) i abonament internetowy
4410	10.638,07	10.638,07	Krajowe podróże służbowe nie związane ze szkoleniem, ryczałt za używanie przez pracowników socjalnych własnych pojazdów do celów służbowych w granicach administracyjnych gminy.
4430	476,60	476,60	Oплата PZU – ubezpieczenie sprzętu elektronicznego
4440	17.998,54	17.998,54	Przekazany odpis na zfsś
4700	6.000,00	6.000,00	Szkolenia pracowników oraz koszty związane ze szkoleniem (delegacje służbowe)
85228	435..821,40	435.566,16	Usługi opiekuńcze
3020	1.000,00	1.000,00	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń
4010	54.000,00	54.000,00	Wynagrodzenie dla pracownika sprawującego opiekę nad osobami starszymi
4040	3.690,79	3.690,79	Dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 1 pracownika sprawującego opiekę nad osobami starszymi

4110	62.248,44	62.218,00	Składki ZUS od umów zlecenia oraz umowy o pracę
4120	5.301,15	5.301,15	Składki na Fundusz Pracy
4170	304.303,50	304.303,50	Umowa – zlecenie dla osób sprawujących opiekę nad starszymi osobami
4410	3.277,52	3.277,52	Ryczałt za używanie przez pracownika świadczącego usługi opieki nad osobami starszymi własnego pojazdu do celów służbowych.
4440	2.000,00	2.000,00	Odpis na zfs
85230	293.182,97	291.198,84	Pomoc w zakresie dożywiania
3110	293.182,97	291.198,84	świadczenia w formie opłaty za posiłki –skorzystało 215 osób, w tym dzieci 196, oraz 19 osób- catering z dowozem,
85295	260.239,02	260.239,02	Pozostała działalność
3020	1.000,00	1.00,00	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń
4010	117.046,00	117.046,00	Wynagrodzenie Asystenta Osoby Niepełnosprawnej oraz Animatora w ramach Klubu Seniora w Wojciechowie
4040	8.471,04	8.471,04	Dodatkowe wynagrodzenie roczne dla Asystenta Osoby Niepełnosprawnej i Animatora Klub Seniora Wojciechów
4110	24.772,24	24.772,24	Składki na ubezpieczenia społeczne od wynagrodzeń AON i Animator Klub Seniora
4120	1.848,15	1.848,15	Składka na Fundusz Pracy od wynagrodzeń AON i Animator Klub Seniora
4170	29.680,00	29.680,00	Wynagrodzenie z umowy zlecenia za zajęcia muzyczne, teatralne, medialne w Klubie Seniora
4210	10.411,03	10.411,03	Zakup art. Biurowych, środków czystości na potrzeby Klubu Seniora
4220	8.783,58	8.783,58	Zakup art. Spożywczych na potrzeby Klubu Seniora
4270	6.600,00	6.600,00	Remont drzwi wejściowych w Klubie Seniora w Wojciechowie

4300	44.098,50	44.098,50	Zakup usługi – zajęcia rękodzieła, kulinarne, dietetyczne w Klubie Seniora w Wojciechowie
4410	3.528,48	3.528,48	Ryczałt za jazdy lokalne Asystenta Osoby Niepełnosprawnej w ramach Klubu Seniora w Wojciechowie
4440	4.000,00	4.000,00	Odpis na zfsś za pracowników związanych z Klubem Seniora
85395	115.500,00	79.008,17	Pozostała działalność- Projekt Polityka Senioralna
4017	7.458,00	2.697,73	Dodatek specjalny dla pracownika za obsługę projektu Polityka Senioralna
4019	1.316,13	317,38	Dodatek specjalny dla pracownika za obsługę projektu Polityka Senioralna
4117	14.126,96	9.934,82	Składki na ubezpieczenia społeczne od usług sąsiedzkich oraz dodatku specjalnego w ramach projektu Polityka Senioralna
4119	2.492,99	1.168,81	Składki na ubezpieczenia społeczne od usług sąsiedzkich oraz dodatku specjalnego w ramach projektu Polityka Senioralna
4127	2.009,94	916,01	Składki na Fundusz Pracy od usług sąsiedzkich oraz dodatku specjalnego w ramach projektu Polityka Senioralna
4129	354,69	107,78	Składki na Fundusz Pracy od usług sąsiedzkich oraz dodatku specjalnego w ramach projektu Polityka Senioralna
4177	74.580,10	57.142,95	Wynagrodzenie za usługi sąsiedzkie w ramach projektu Polityka Senioralna
4179	13.161,19	6.722,69	Wynagrodzenie za usługi sąsiedzkie w ramach projektu Polityka Senioralna
85415	71.145,71	63.728,55	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym
3240	71.145,71	63.728,55	Wypłata stypendiów dla uczniów – skorzystało 83 osoby.

85502	30.000,00	30.000,00	Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny
4010	20.000,00	20.000,00	Wynagrodzenia osobowe pracowników OPS realizujących zadania z zakresu Funduszu Alimentacyjnego
4110	3.444,00	3.444,00	Składki na ubezpieczenia społeczne od wynagrodzeń
4120	490,00	490,00	Składki na Fundusz Pracy
4210	2.566,00	2.566,00	Zakup tonerów oraz materiałów biurowych
4300	2.500,00	2.500,00	Prowizja bankowa, przesyłki listowe,
4700	1.000,00	1.000,00	Opłata za szkolenie wraz z delegacją służbową.
85504	129.606,55	107.007,02	Wspieranie rodziny
3020	1.000,00	1.000,00	Ekwiwalent za pranie i konserwację odzieży Asystent Rodziny
4010	94.404,70	75.520,00	Wynagrodzenie osobowe Asystenta Rodziny
4040	4.670,92	4.670,92	Dodatkowe wynagrodzenie roczne Asystenta Rodziny
4110	16.571,74	13.319,79	Składki na ubezpieczenie społeczne
4120	2.356,69	1.893,81	Składki na fundusz pracy
4210	3.190,56	3.190,56	Zakup materiałów biurowych
4410	3.611,94	3.611,94	Krajowe podróże służbowe , ryczałt za używanie przez Asystenta Rodziny własnego pojazdu do celów służbowych.
4440	2.000,00	2.000,00	Przekazane środki na zfsś
4700	1.800,00	1.800,00	Opłata za szkolenia
85508	78.998,20	78.998,20	Rodziny zastępcze
4330	78.998,20	78.992,80	Odpłatność za 8 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.

Plan: 3 450 604,54 zł.

Wykonanie: 3 361 154,30 zł.

Tabela nr 2 zadania zlecone

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	Opis
85215	180.662,00	172.705,37	Dodatki mieszkaniowe- Bon energetyczny
3110	175.400,00	167.675,14	Wypłata bonów energetycznych dla 429 gospodarstw domowych
4010	4.397,09	4.203,43	Nagroda dla 2 pracowników obsługujących zadanie: bon energetyczny
4110	757,18	723,82	Składki na ubezpieczenia społeczne
4120	107,73	102,98	Składki na Fundusz Pracy
85219	3.045,00	3.045,00	Ośrodki Pomocy Społecznej
3110	3.000,00	3.000,00	Wynagrodzenie za sprawowanie opieki w związku z ustanowieniem przez sąd rodzinny funkcji opiekuna prawnego wobec osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej.
4210	45,00	45,00	Zakup art. biurowych
85230	9.556,10	8.811,10	Pomoc w zakresie dożywiania
3280	9.556,10	8.811,10	Pomoc w zakresie dożywiania dla obywateli Ukrainy
85295	154.827,40	154.827,40	Pozostała działalność
3110	149.341,57	149.341,57	Wypłata dodatków osłonowych dla 360 osób
4010	2.495,89	2.495,89	Nagroda dla pracowników zajmujących się przyznawanie dodatku osłonowego
4110	429,80	429,80	Składki społeczne od dodatków w związku z obsługą dodatków osłonowych
4120	61,14	61,14	Składki na Fundusz Pracy od dodatków w związku z obsługą dodatków osłonowych
4300	2.499,00	2.499,00	Odnowienie licencji na program komputerowy do obsługi pomocy społecznej- „Helios”

85395	32.355,89	32.355,89	Pozostała działalność
3110	29.905,77	29.905,77	Wypłata refundacji podatku vat dla 32 gospodarstw domowych
3290	1.800,00	1.800,00	Wypłata jednorazowych świadczeń pieniężnych dla obywateli Ukrainy (300 zł)
4300	598,12	598,12	Prowizja bankowa
4350	52,00	52,00	Zakup art. Biurowych, w związku z obsługą świadczeń dla obywateli Ukrainy
85502	4.448.093,45	4.300.174,08	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.
3110	3.763.618,96	3.636.059,31	Wypłata świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, zasiłki dla opiekuna, świadczenia rodzicielskie, wypłata funduszu alimentacyjnego.
3290	99.298,69	94.628,92	Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy
4010	89.253,57	84.418,88	Wynagrodzenia osobowe osób zajmujących się obsługą świadczeń rodzinnych i naliczeniem funduszu alimentacyjnego
4040	6.920,00	6.920,00	Dodatkowe wynagrodzenie roczne
4110	471.742,58	461.632,67	Składki na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń, składki na ubezpieczenie społeczne niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze i zasiłki dla opiekuna, składki emerytalno- rentowe do KRUS za osoby rezygnujące z pracy w gospodarstwie rolnym z powodu konieczności sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.
4120	2.392,83	2.215,22	Składki na fundusz pracy od wynagrodzeń
4210	5.000,00	4.572,35	Zakup materiałów biurowych.
4300	2.917,86	2.917,86	Opłata porto i prowizji bankowej

4350	2.948,96	2.808,87	Zakup art. Biurowych do obsługi świadczeń rodzinnych dla Obywateli Ukrainy
4440	2.000,00	2.000,00	Środki na ZFŚS
4700	2.000,00	2.000,00	Opłata za szkolenia wraz z delegacjami służbowymi.
85503	490,00	490,00	Karta Dużej Rodziny
4210	490,00	490,00	Zakup materiałów biurowych .
85513	109.327,04	105.757,65	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne
3290	3.227,04	3.227,04	Składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń opiekuńczych dla obywateli Ukrainy
4130	106.100,00	102.530,61	Składki na ubezpieczenie zdrowotne od niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze i zasiłki dla opiekuna.

Plan: 4 938 356,88 zł.

Wykonanie: 4 778 166,49 zł.

Łącznie w ramach realizacji zadań własnych i zleconych w 2024 roku wydatkowano kwotę: **8 139 320,79 zł.**

XVI. Aktywność projektowo-konkursowa Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie w 2024 roku we współpracy z Lubelskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża prowadził dystrybucję żywności dla mieszkańców gminy Wojciechów. Z pomocy żywnościowej mogły korzystać osoby posiadające aktualne skierowania wydane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, których dochód nie przekraczał kwoty 1500 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz rodziny, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 1940,00 zł miesięcznie. W ramach realizacji programu z pomocy żywnościowej skorzystało **183** osób z terenu gminy. Wydano **6 049 kg** żywności o łącznej wartości **37 808 zł.**

2. „Klub Seniora Wojciechów” – kontynuacja projektu, którego celem jest wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla 44 osób z terenu Gminy Wojciechów (28K oraz 16M), wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Koszt realizacji projektu w 2024 roku wyniósł: **260 198 zł.**

3. „Polityka Senioralna EFS +” projekt realizowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, partnerem wiodącym projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie. W ramach realizacji projektu w gminie Wojciechów w 2024 roku świadczone były usługi opiekuńcze w postaci usług sąsiedzkich dla 10 osób oraz realizowane było poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne, a także poradnictwo specjalistyczne – prawne. Łączna wartość realizacji projektu w 2024 roku wyniosła: **79 008 zł**.

4. Przyjęty przez Radę Ministrów wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2023-2027 przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzielaniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w szczególności dla: dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym. Warunkiem pełnego korzystania ze wsparcia przewidzianego wieloletnim programem wspierania finansowego gmin jest przyjęcie przez gminę odpowiednich uchwał. Dzięki przyjętym i obowiązującym na terenie gminy rozwiązaniom możliwe było w 2024 roku dożywianie 169 dzieci w szkołach na terenie gminy Wojciechów oraz innych uczęszczających do szkół ponadpodstawowych oraz 6 osoby dorosłe – koszt realizacji tego zadania wyniósł: **265 020 zł** (pełne koszty realizacji posiłków wraz ze środkami własnymi przeznaczonymi na ten cel).

XVII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie

1. Lubelski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża.
2. Fundacja Rozwoju Gospodarki i Innowacji im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Lublinie.
3. Ochotnicza Straż Pożarna w Wojciechowie.
4. Fundacja Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich w Lublinie.

XVIII. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej oraz zdrowotnej mieszkańców gminy korzystających z pomocy.

W związku z powyższym Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

1. Podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej.
2. Poszerzanie działań służących aktywizacji społecznej osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3. Wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci.
4. Zapewnianie osobom i rodzinom niezbędnego schronienia, posiłku i ubrania, jeżeli są tego pozbawiona.
5. Udzielanie wsparcia osobom w podeszłym wieku, długotrwale lub ciężko chorym oraz niepełnosprawnym poprzez rozwój i upowszechnianie usług opiekuńczych, przyznawanie pomocy finansowej, żywnościowej oraz zapewnienie środków na kierowanie takich osób do domów pomocy społecznej.
6. Poprawa sytuacji lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie.

XVIII. Podsumowanie

W aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej, a w szczególności demograficznej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja tych celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych. Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, które w praktyce często są nieadekwatne z oceną sytuacji osoby potrzebującej pomocy, to także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia.

Sporządził:

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wojciechowie